

СТЕЙКХОЛДЕРСЬКИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шевченко І.Ю., д-р екон. наук, професор

Тодорова А.С., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Постановка проблеми. Демографічна та соціально-економічна кризи, окупація частини територій, бойові дії й евакуація громадян до країн Європейського Союзу у сукупності призвели до зменшення чисельності населення України, в т.ч. абітурієнтів і студентів вітчизняних закладів вищої освіти. Такий стан справ закономірно актуалізував питання щодо необхідності модернізації наявної мережі закладів вищої освіти в Україні.

У 2023 році Міністерство освіти і науки України оголосило курс на масштабну модернізацію мережі закладів вищої освіти [1], якого дотримується, щорічно реорганізуючи до 10 закладів вищої освіти (деякі приклади – у [2-10]). Даний процес викликає суспільний резонанс у зв'язку з нерозумінням академічною спільнотою підґрунтя обрання тих чи інших закладів вищої освіти для реорганізації.

Навіть попри те, що Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ще 30 вересня 2024 року доручив Міністерству освіти і науки України протягом місяця підготувати і надати План реорганізації закладів вищої освіти на 2025 рік [11], досі не оприлюднено ні такого плану, ні критеріїв відбору університетів, інститутів, академій до модернізованої мережі закладів вищої освіти України. У таких умовах зростає актуальність наукових розробок у напрямку вироблення новітніх підходів до модернізації мережі закладів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оцінюванню діяльності закладів вищої освіти (в т.ч. їх конкурентоспроможності) присвячені наукові праці багатьох вчених. Так А. Бідюк [12], О. Кулініч, Н. Федоренко [13], В. Василенко [14], С. Квітка, Г. Старушенко [15], О. Рибицька, М. Бублик, А. Карп'як [16], В. Цема [17] вважають, що конкурентна позиція закладу вищої освіти наглядно ілюструється займаним місцем у міжнародних і національних рейтингах, як-от Academic Ranking of World Universities, QS World University Rankings, Times Higher Education Rankings, Webometrics, Scopus, «Топ 200 Україна», «Компас» та ін.

Тоді як, до прикладу, Л. Петренко, В. Семко та Д. Юшкова [18] притримуються думки, що конкурентоспроможність закладу вищої освіти визначається абітурієнтами та роботодавцями.

Невирішені складові загальної проблеми. Вважаємо, що обидва запропоновані науковцями підходи до оцінювання діяльності закладів вищої освіти (в т.ч. їх конкурентоспроможності) справедливими та такими, що мають

бути поєднані при розробленні новітнього підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти.

Формулювання цілей статті. Метою статті є розроблення теоретично-методичних положень стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. У якості новітнього підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти пропонується стейкхолдерський підхід, який передбачає оцінювання університетів, інститутів, академій за рівнем їх визнання трьома основними групами стейкхолдерів – експертами академічної спільноти, абітурієнтами та роботодавцями.

Як підтвердження визнання закладу вищої освіти експертами академічної спільноти вбачаємо місце університету, інституту, академії у таких престижних світових рейтингах як QS World University Rankings та Times Higher Education World University Rankings, а також у найпрестижнішому національному рейтингу закладів вищої освіти – «Топ 200 Україна» [19-20].

«Визнання абітурієнтами» – це знаходження університету, інституту, академії в топ-5 закладів вищої освіти країни з найбільшою кількістю поданих абітурієнтами заяв на вступ за спеціальностями. За критерієм «визнання абітурієнтами» присвоєння балів закладам вищої освіти буде мати вигляд:

- 0 балів – заклад вищої освіти не входить до топ-5 країни з найбільшою кількістю поданих абітурієнтами заяв на вступ за спеціальністю;
- 1 бал – заклад вищої освіти займає 5-е місце;
- 2 бали – заклад вищої освіти займає 4-е місце;
- 3 бали – заклад вищої освіти займає 3-є місце;
- 4 бали – заклад вищої освіти займає 2-ге місце;
- 5 балів – заклад вищої освіти займає 1-ше місце.

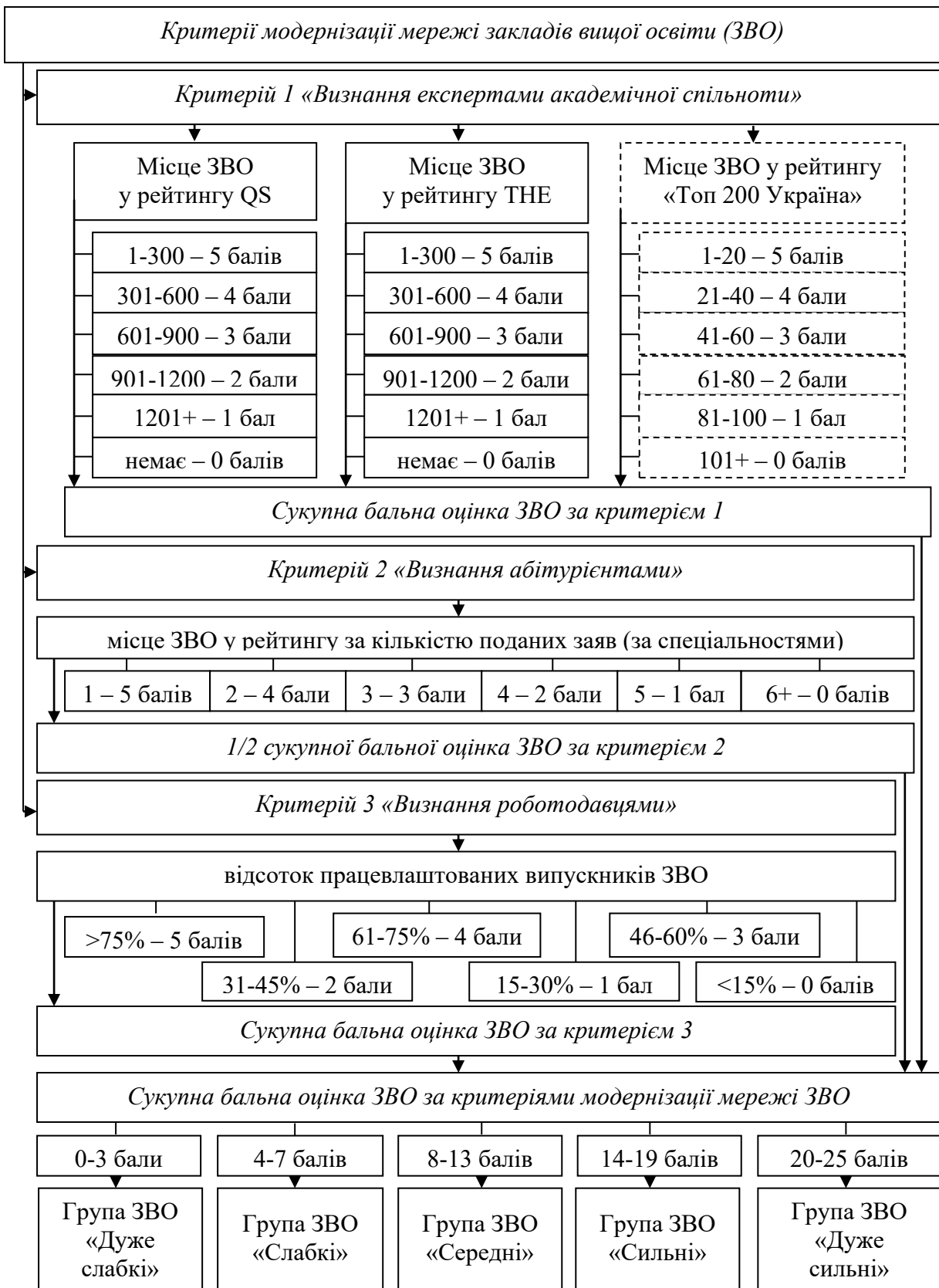
Враховуючи велику кількість спеціальностей, за якими наразі в Україні здійснюється підготовка закладами вищої освіти [21], критерій «визнання абітурієнтами» буде формуватися як $1/2$ сукупної суми отриманих балів для кожного закладу вищої освіти (з округленням до цілого).

Критерій «визнання роботодавцями» базується на відсотку випускників закладів вищої освіти, що здійснюють трудову діяльність. Для здійснення рейтингування університетів, інститутів, академій за виділеним критерієм пропонується присвоєння закладам вищої освіти наступних балів в залежності від відсотку випускників, які є зайнятими та умовно зайнятими:

- 0 балів – зайнятими й умовно зайнятими є менше 15% випускників;
- 1 бал – зайнятими й умовно зайнятими є 15-30% випускників;
- 2 бали – зайнятими й умовно зайнятими є 31-45% випускників;
- 3 бали – зайнятими й умовно зайнятими є 46-60% випускників;
- 4 бали – зайнятими й умовно зайнятими є 61-75% випускників;
- 5 балів – зайнятими й умовно зайнятими є більше 75% випускників.

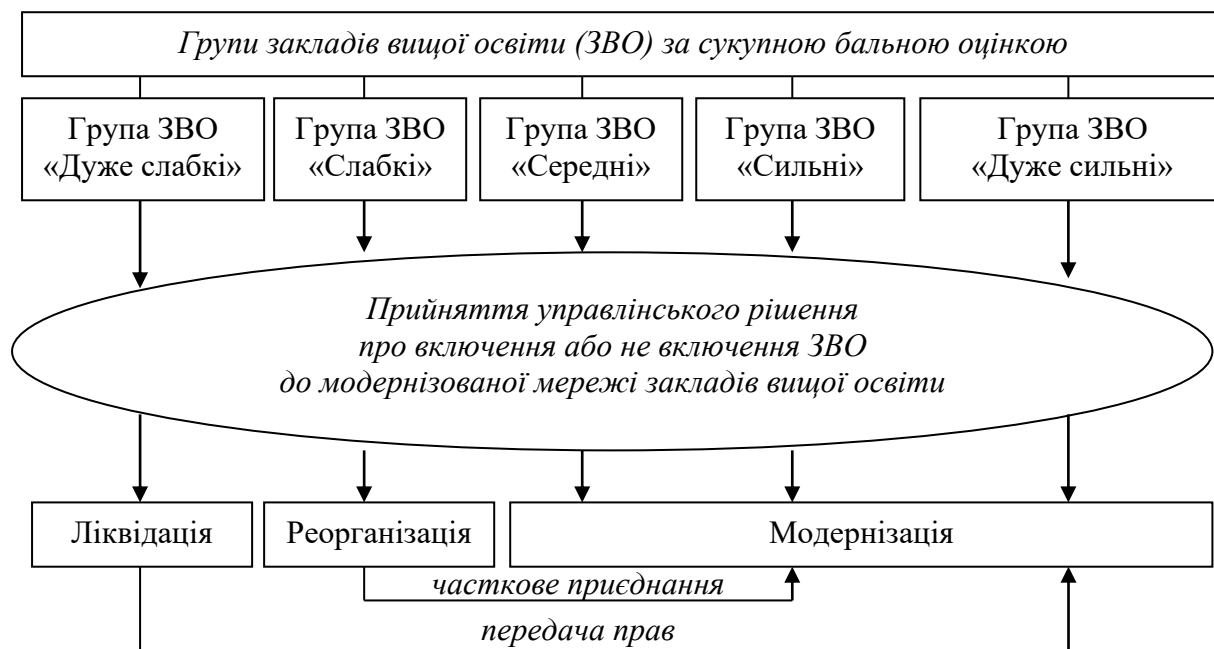
Відповідно, максимально можливий бал закладу вищої освіти за сукупністю трьох критеріїв буде складати 25 балів.

Після визначення сукупних бальних оцінок закладів вищої освіти пропонується їх розподілення за групами (рис. 1.).

Рис. 1. Методика розподілення закладів вищої освіти за групами в контексті модернізації мережі закладів вищої освіти на засадах стейкхолдерського підходу [авторська розробка]

Після завершення розподілення закладів вищої освіти за групами «дуже слабкі», «слабкі», «середні», «сильні», «дуже сильні», пропонується реалізація наступного порядку прийняття управлінських рішень про місце закладів вищої освіти певної групи у модернізованій мережі (рис. 2).

Рис. 2. Порядок прийняття управлінських рішень про включення або не включення закладів вищої освіти до модернізованої мережі за результатами групування на засадах стейкхолдерського підходу [авторська розробка]

Як слідує з рис. 2, заклади вищої освіти, які будуть за результатами групування на засадах стейкхолдерського підходу ідентифіковані як «дуже слабкі», підлягають ліквідації з передачею прав (майна, ліцензій, сертифікатів про акредитацію освітніх програм тощо) закладам вищої освіти з груп «середні», «сильні» та «дуже сильні»; заклади вищої освіти, що потраплять до групи «слабкі» мають бути реорганізовані у вигляді часткового приєднання до закладів вищої освіти з груп «середні», «сильні» та «дуже сильні».

При цьому передбачається, що критеріями для визначення «реципієнтів» з груп «середні», «сильні» та «дуже сильні» будуть одночасно:

- територіальна близькість закладів вищої освіти (знаходження в одному населеному пункті);
- максимальний відсоток аналогічних спеціальностей (освітніх програм).

При цьому в окремих виключних випадках (до прикладу, у разі стратегічної важливості конкретного університету, інституту, академії для забезпечення національної безпеки та розвитку економіки держави, унікальної галузевості тощо) за рішенням уряду на підставі клопотання центрального органу виконавчої влади в сфері вищої освіти можливе збереження у

модернізованій мережі деяких закладів вищої освіти, які за результатами групування потраплять до груп «дуже слабкі» та «слабкі».

Висновки з проведеного дослідження. Перспективами подальших досліджень є практична апробація розроблених теоретично-методичних положень стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти, що дозволить сформулювати та внести необхідні корективи, здійснити доопрацювання й підвищити практичну значущість наукового дослідження.

Враховуючи, що наразі мережа закладів вищої освіти України є значною за кількістю суб'єктів, то у якості об'єкту пілотного дослідження обрано наявну мережу університетів, інститутів, академій м. Харків, що включає 32 заклади вищої освіти [22].

У якості інформаційного підґрунтя подальшого прикладного дослідження виділені такі інформаційні ресурси: для бального оцінювання закладів вищої освіти м. Харків за критерієм 1 «Визнання експертами академічної спільноти» – відкриті дані сайтів topuniversities.com [23], timeshighereducation.com [24], euroosvita.net [25]; для бального оцінювання університетів, інститутів, академій м. Харків за критерієм 2 «Визнання абітурієнтами» – відкриті дані з пошуковика «Статистика» сайту «Вступ.ЄДЕБО» vstup.edbo.gov.ua [26]; для бального оцінювання закладів вищої освіти м. Харків за критерієм 3 «Визнання роботодавцями» – дані звітів щодо моніторингу працевлаштування випускників закладів вищої та фахової передвищої освіти, розміщені у відкритому доступі на сайті Міністерства освіти і науки України [27].

Здійснення окресленого пілотного прикладного дослідження сприятиме виявленню сильних і слабких сторін пропонованого стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти з його подальшою адаптацією до потенційного широкого практичного впровадження в Україні.

Результати наукових досліджень (проведеного та перспективного) можуть представляти цінність як для академічної спільноти (у т.ч. науковців, які досліджують проблеми модернізації мережі закладів вищої освіти), так і для Міністерства освіти і науки України, Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, органів місцевого самоврядування, інших стейкхолдерів (зокрема міжнародних партнерів).

Перелік посилань

1. МОН планує скоротити кількість університетів: що відомо. *Education.ua: новина від 5 грудня 2023 року.* URL: <https://www.education.ua/news/2023/12/05/mon-planue-skorotyty-kilkist-universytetiv-shcho-vidomo/> (дата звернення: 13.03.2025)

2. Про реорганізацію Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 січня 2024 р. № 6-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

3. Про реорганізацію Української інженерно-педагогічної академії: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2024 р. № 113-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

4. Про реорганізацію Української академії друкарства: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2024 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

5. Про реорганізацію Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 р. № 350-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

6. Про реорганізацію Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 р. № 351-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

7. Про реорганізацію Державного університету інфраструктури та технологій: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2024 р. № 727-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/727-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

8. Про реорганізацію Львівського національного університету природокористування: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2024 р. № 912-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

9. Про реорганізацію Донбаської національної академії будівництва і архітектури: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2024 р. № 1274-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1274-2024-p> (дата звернення: 13.03.2025)

10. Про реорганізацію Національного університету «Одеська юридична академія»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2025 р. № 111-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2025-p> (дата звернення: 13.03.2025)

11. Міносвіти досі не показує плану реорганізації вишів, якого чекали ще у грудні. *Комерсант український: новина від 24 березня 2025 року*. URL: <https://www.komersant.info/minosvity-dosi-ne-pokazuie-planu-reorhanizatsii-vyshiv-iakho-chekaly-shche-u-hrudni/> (дата звернення: 26.03.2025)

12. Бідюк А. Рейтингування в оцінюванні конкурентоспроможності закладів вищої освіти. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 4. С. 95–108. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(105\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(105)08)

13. Кулініч О.А., Федоренко Н.М. Теоретичні аспекти формування рейтингової вагомості закладів вищої освіти. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2019. Т. 25. № 1. С. 84–93. DOI: <https://doi.org/10.24263/2225-2924-2019-25-1-10>

14. Василенко В.Ю. Система рейтингування як складова процесу формування іміджу закладу вищої освіти. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 2. С. 116–123. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2019.175882>

15. Квітка С., Старушенко Г. Фактори підвищення міжнародних рейтингів українських закладів вищої освіти в умовах цифрової трансформації

суспільства. *Аспекти публічного управління*. 2021. Т. 9. № 1. С. 5–34. DOI: <https://doi.org/10.15421/152101>

16. Рибицька О.М., Бублик М.І., Карп'як А.О. Проблеми рейтингового позиціонування як фактору впливу на конкурентоспроможність закладів вищої освіти в умовах міжнародних економічних відносин. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Економіка. 2019. № 14. С. 15–20. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2019-14\(42\)-15-20](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2019-14(42)-15-20)

17. Цема В.Є. Закономірності міжнародного та національного рейтингування закладів вищої освіти. *Нотатки сучасної науки*. 2023. № 8. С. 11–13.

18. Петренко Л.А., Семко В.В., Юшкова Д.А. Обґрунтування методики побудови рейтингу закладів вищої освіти для абітурієнтів та роботодавців. *Стратегія економічного розвитку України*. 2018. № 42. С. 244–255.

19. Шевченко І.Ю. Конкурентоспроможність закладів вищої освіти України: проблеми та перспективи: монографія. Tallinn: Teadmus OÜ, 2023. 252 с.

20. Шевченко І.Ю., Годорова А.С. Методично-прикладні аспекти рейтингування закладів вищої освіти в умовах модернізації мережі ЗВО в Україні. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2024. № 1(32). С. 23–38. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2024.32.23>

21. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-п> (дата звернення: 07.04.2025)

22. Заклади вищої освіти. Харківська область. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/vishcha-osvita/63/> (дата звернення: 10.04.2025)

23. Top Universities. URL: <https://www.topuniversities.com/> (дата звернення: 11.04.2025)

24. Times Higher Education. URL: <https://www.timeshighereducation.com/> (дата звернення: 11.04.2025)

25. Євро Освіта. Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта». URL: <https://www.euroosvita.net/> (дата звернення: 11.04.2025)

26. Вступ.ЄДЕБО. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://vstup.edbo.gov.ua/> (дата звернення: 14.04.2025)

27. МОН презентує звіт із Моніторингу працевлаштування випускників-бюджетників. *Міністерство освіти і науки України: новина від 12 квітня 2024 року*. URL: <https://mon.gov.ua/news/traektorii-kareri-vipusknikiv-zvo-i-zfpo-mon-prezentue-zvit-iz-monitoringu-pratsevlashtuvannya-vipusknikiv-byudzhethnikiv> (дата звернення: 15.04.2025)

References

1. The Ministry of Education and Science plans to reduce the number of universities: what is known [МОН планує скоротити кількість університетів: що

vidomo], *Education.ua: news from December 5, 2023*, available at: <https://www.education.ua/news/2023/12/05/mon-planue-skorotyty-kilkist-universytetiv-shcho-vidomo/> (last accessed 13.03.2025)

2. On the reorganization of the Mykolaiv National University named after V.O. Sukhomlynsky [Pro reorhanizatsiiu Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.O. Sukhomlynskoho]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 5, 2024, No. 6-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

3. On the reorganization of the Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy [Pro reorhanizatsiiu Ukrainskoi inzhenerno-pedahohichnoi akademii]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 13, 2024, No. 113-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

4. On the reorganization of the Ukrainian Academy of Printing [Pro reorhanizatsiiu Ukrainskoi akademii drukarstva]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 2, 2024, No. 286-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

5. On the reorganization of the Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky [Pro reorhanizatsiiu Donetskoho natsionalnoho universytetu ekonomiky i torhivli imeni Mykhaila Tugan-Baranovskoho]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 23, 2024, No. 350-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

6. On the reorganization of the Pridneprovsk State Academy of Physical Culture and Sports [Pro reorhanizatsiiu Prydniprovskoi derzhavnoi akademii fizychnoi kultury i sportu]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 23, 2024, No. 351-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

7. On the reorganization of the State University of Infrastructure and Technologies [Pro reorhanizatsiiu Derzhavnoho universytetu infrastruktury ta tekhnolohii]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 2, 2024, No. 727-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/727-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

8. On the reorganization of the Lviv National University of Environmental Management [Pro reorhanizatsiiu Lvivskoho natsionalnoho universytetu pryrodokorystuvannia]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 26, 2024, No. 912-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

9. On the reorganization of the Donbass National Academy of Civil Engineering and Architecture [Pro reorhanizatsiiu Donbaskoi natsionalnoi akademii budivnytstva i arkhitektury]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 17, 2024, No. 1274-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1274-2024-p> (last accessed 13.03.2025)

10. On the reorganization of the National University “Odesa Law Academy” [Pro reorhanizatsiiu Natsionalnoho universytetu «Odeska yurydychna akademiia»]:

Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 12, 2025, No. 111-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2025-p> (last accessed 13.03.2025)

11. The Ministry of Education still has not shown the plan for the reorganization of universities, which was expected back in December [Minosvity dosi ne pokazuie planu reorhanizatsii vyshiv, yakoho chekaly shche u hrudni], *Kommersant Ukrainian: news from March 24, 2025*, available at: <https://www.komersant.info/minosvity-dosi-ne-pokazuie-planu-reorhanizatsii-vyshiv-iakoho-chekaly-shche-u-hrudni/> (last accessed 26.03.2025)

12. Bidiuk, A. (2019), Ranking in assessing the competitiveness of higher education institutions [Reitynhuvannia v otsiniuvanni konkurentospromozhnosti zakladiv vyshchoi osvity], *Foreign Trade: Economy, Finance, Law*, No. 4, P. 95–108. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(105\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(105)08)

13. Kulinich, O.A., Fedorenko, N.M. (2019), Theoretical aspects of the formation of the rating importance of higher education institutions [Teoretychni aspekty formuvannia reitynhovoi vahomosti zakladiv vyshchoi osvity], *Scientific Works of the National University of Food Technologies*, Vol. 25, No. 1, P. 84–93. DOI: <https://doi.org/10.24263/2225-2924-2019-25-1-10>

14. Vasylenko, V.Iu. (2019), Rating system as a component of the process of forming the image of a higher education institution [Systema reitynhuvannia yak skladova protsesu formuvannia imidzhu zakladu vyshchoi osvity], *Library Science. Documentary Science. Information Science*, No. 2, P. 116–123. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2019.175882>

15. Kvitka, S., Starushenko, H. (2021), Factors for increasing international rankings of Ukrainian higher education institutions in the context of digital transformation of society [Faktory pidvyshchennia mizhnarodnykh reitynhiv ukrainskykh zakladiv vyshchoi osvity v umovakh tsyfrovoy transformatsii suspilstva], *Aspects of Public Administration*, Vol. 9, No. 1, P. 5–34. DOI: <https://doi.org/10.15421/152101>

16. Rybytska, O.M., Bublyk, M.I., Karpiak, A.O. (2019), Problems of rating positioning as a factor influencing the competitiveness of higher education institutions in the context of international economic relations [Problemy reitynhovoho pozytsiuvannia yak faktoru vplyvu na konkurentospromozhnist zakladiv vyshchoi osvity v umovakh mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn], *Scientific Notes of the National University "Ostroh Academy". Series: Economics*, No. 14, P. 15–20. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2019-14\(42\)-15-20](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2019-14(42)-15-20)

17. Tsema, V.Ie. (2023), Patterns of international and national ranking of institutions of higher education [Zakonomirnosti mizhnarodnoho ta natsionalnoho reitynhuvannia zakladiv vyshchoi osvity], *Notes of Modern Science*, No. 8, P. 11–13.

18. Petrenko, L.A., Semko, V.V., Yushkova, D.A. (2018), Justification of the methodology of rating higher education institutions for applicants and employers [Obgruntuvannia metodyky pobudovy reitynhu zakladiv vyshchoi osvity dlia abiturientiv ta robotodavtsiv], *Strategy of Economic Development of Ukraine*, No. 42, P. 244–255.

19. Shevchenko, I.Iu. (2023), *Competitiveness of higher education institutions of Ukraine: problems and prospects* [Konkurentospromozhnist zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy: problemy ta perspektyvy]: monograph, Tallinn: Teadmus OÜ, 252 p.
20. Shevchenko, I.Iu., Todorova, A.S. (2024), Methodological and applied aspects of ranking higher education institutions in the context of modernization of the HEI network in Ukraine [Metodychno-prykladni aspekty reitynhuvannia zakladiv vyshchoi osvity v umovakh modernizatsii merezhi ZVO v Ukraini], *Problems and Prospects of Entrepreneurship Development: Collection of Scientific Works of the Kharkiv National Automobile and Highway University*, No. 1(32), P. 23–38. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2024.32.23>
21. On amendments to the list of fields of knowledge and specialties in which applicants for higher and professional pre-higher education are trained [Pro vnesennia zmin do pereliku haluzei znan i spetsialnostei, za yakymy zdiisnuietsia pidhotovka zdobuvachiv vyshchoi ta fakhovoi peredvyshchoi osvity]: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 30, 2024, No. 1021, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-ii> (last accessed 07.04.2025)
22. Higher education institutions. Kharkiv region [Zaklady vyshchoi osvity. Kharkivska oblast], *Unified State Electronic Database on Education*, available at: <https://registry.edbo.gov.ua/vishcha-osvita/63/> (last accessed 10.04.2025)
23. Top Universities, available at: <https://www.topuniversities.com/> (last accessed 11.04.2025)
24. Times Higher Education, available at: <https://www.timeshighereducation.com/> (last accessed 11.04.2025)
25. Euro Education [Yevro Osvita], *Center for International Projects “Euroeducation”*, available at: <https://www.euroosvita.net/> (last accessed 11.04.2025)
26. Entry.USEDE [Vstup.IeDEBO], *Unified State Electronic Database on Education*, available at: <https://vstup.edbo.gov.ua/> (last accessed 14.04.2025)
27. MES presents report on monitoring employment of state-funded graduates [MON prezentuie zvit iz Monitorynhu pratsevlashtuvannia vypusknnykiv-biudzhethnykiv], *Ministry of Education and Science of Ukraine: news from April 12, 2024*, available at: <https://mon.gov.ua/news/traektorii-kareri-vipusknnykiv-zvo-i-zfpo-mon-prezentue-zvit-iz-monitoringu-pratsevlashtuvannya-vipusknnykiv-byudzhethnykiv> (last accessed 15.04.2025)

РЕФЕРАТИ ABSTRACTS

УДК 378; JEL Classification: I 21

Шевченко І.Ю., Тодорова А.С. СТЕЙКХОЛДЕРСЬКИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мета: розроблення теоретично-методичних положень стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти. **Методика дослідження:** метод аналізу та синтезу, системний підхід, метод узагальнення, метод порівняння, метод рейтингування, метод групування. **Результати:** розроблено методiku оцінювання діяльності закладів вищої освіти з позиції визнання трьома основними групами стейкхолдерів – експертами академічної спільноти, абітурієнтами та роботодавцями, яка передбачає розподілення закладів вищої освіти за групами «дуже слабкі», «слабкі», «середні», «сильні», «дуже сильні». Сформовано порядок прийняття управлінських рішень про включення або не включення (ліквідацію, реорганізацію) університетів, інститутів, академій до модернізованої мережі закладів вищої освіти за результатами групування на засадах стейкхолдерського підходу. **Наукова новизна:** розроблено теоретично-методичні положення стейкхолдерського підходу до модернізації мережі закладів вищої освіти, які, на відміну від існуючих, передбачають обґрунтування місця університетів, інститутів, академій у модернізованій мережі закладів вищої освіти на підставі оцінювання їх визнання трьома основними групами стейкхолдерів – експертами академічної спільноти, абітурієнтами та роботодавцями. **Практична значущість:** результати наукового дослідження можуть представляти цінність як для академічної спільноти (у т.ч. науковців, які досліджують проблеми модернізації мережі закладів вищої освіти), так і для Міністерства освіти і науки України, Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, органів місцевого самоврядування, інших стейкхолдерів (зокрема міжнародних партнерів).

Ключові слова: заклад вищої освіти; модернізація; стейкхолдерський підхід.

UDC 378; JEL Classification: I 21

Shevchenko I.Iu., Todorova A.S. STAKEHOLDER APPROACH TO THE MODERNIZATION OF THE NETWORK OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Purpose: development of theoretical and methodological provisions of a stakeholder approach to the modernization of the network of higher education institutions. **Methodology of research:** method of analysis and synthesis, systematic approach, method of generalization, method of comparison, method of rating, method of grouping. **Findings:** the methodology for assessing the activities of higher education institutions from the perspective of recognition by three main groups of stakeholders – experts from the academic community, applicants and employers – has been developed, which provides for the distribution of higher education institutions into groups of “very weak”, “weak”, “average”, “strong”, “very strong”. A procedure for making management decisions on the inclusion or non-inclusion (liquidation, reorganization) of universities, institutes, and academies into the modernized network of higher education institutions has been formed based on the results of grouping in accordance with the stakeholder approach. **Originality:** theoretical and methodological provisions of the stakeholder approach to the modernization of the network of higher education institutions have been developed, which, unlike the existing ones, provide for the justification of the place of universities, institutes and academies in the modernized network of higher education institutions based on the assessment of their recognition by three main groups of stakeholders – experts from the academic community, applicants and employers. **Practical value:** the results of scientific research can be valuable both for the academic community (including scientists who study the problems of modernization of the network of higher education institutions), and for the Ministry of Education and Science of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Committee of the Parliament of Ukraine on Education, Science and Innovation, local governments, and other stakeholders (including international partners).

Key words: institution of higher education; modernization; stakeholder approach.

Відомості про авторів / About the Authors

Шевченко Інна Юріївна – доктор економічних наук, професор, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, декан факультету управління та бізнесу, професор кафедри економіки і підприємництва, м. Харків, Україна; e-mail: shevchenko.khnadu@gmail.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0758-9244>. Моб. (066) 187-28-30.

Shevchenko Inna – Dr.Sc. in Economics, Professor, Kharkiv National Automobile and Highway University, Dean of the Faculty of Management and Business, Professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Kharkiv, Ukraine.

Тодорова Аліна Сергіївна – здобувач вищої освіти, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна.

Todorova Alina – higher education student, Kharkiv National Automobile and Highway University, Kharkiv, Ukraine.